Natuurwaarden Science Park

quickscan van beschermde flora en fauna

projectnr. 234858
revisie 01
21 februari 2011

Opdrachtgever

Gemeente Amsterdam
Projectbureau Zuidoostlob
Rhijnspoorplein 14, Amsterdam

datum vrijgave	beschrijving revisie	goedkeuring	vrijgave
21 februari 2011	Eindconcept	Ben Fit	H. Deelstra

Inhoud Blz.

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doel	3
1.3	Werkwijze	3
2	Gebiedsbeschrijving	4
2.1	Inrichting en functie Science park	4
2.2	Ontheffing Flora- en faunawet Science Park	6
2.3	Gebiedskenmerken	7
3	Waargenomen (beschermde) soorten	12
4	Conclusies natuurwaarden	16
5	Te nemen maatregelen	18
Geraadpleegde bronnen		20
Bijlage 1 Flora- en faunawet		22
Bijlage 2 Toekomstige inrichting Science Park		26
Bijlage 3 Waarnemingen veldbezoeken zomerhalfjaar 2010		28

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Binnen het plangebied van Science Park (zie figuur 1.1) in de Gemeente Amsterdam wordt volop gebouwd aan een nieuwe infrastructuur. Hierdoor liggen delen van het gebied tijdelijk braak. Daarnaast vindt er aan de randen van het Science Park natuurontwikkeling plaats. Deze delen van het gebied bevinden zich in een overgangssituatie van weidegebied naar een natuurlijke groenstructuur waaronder moeras. In het kader van actualisatie van het vigerende bestemmingsplan zijn voor Science Park de huidige natuurwaarden gedurende het zomerhalfjaar van 2010 globaal verkend en in perspectief geplaatst tegen de vroegere en toekomstig verwachte natuurwaarden binnen het plangebied.

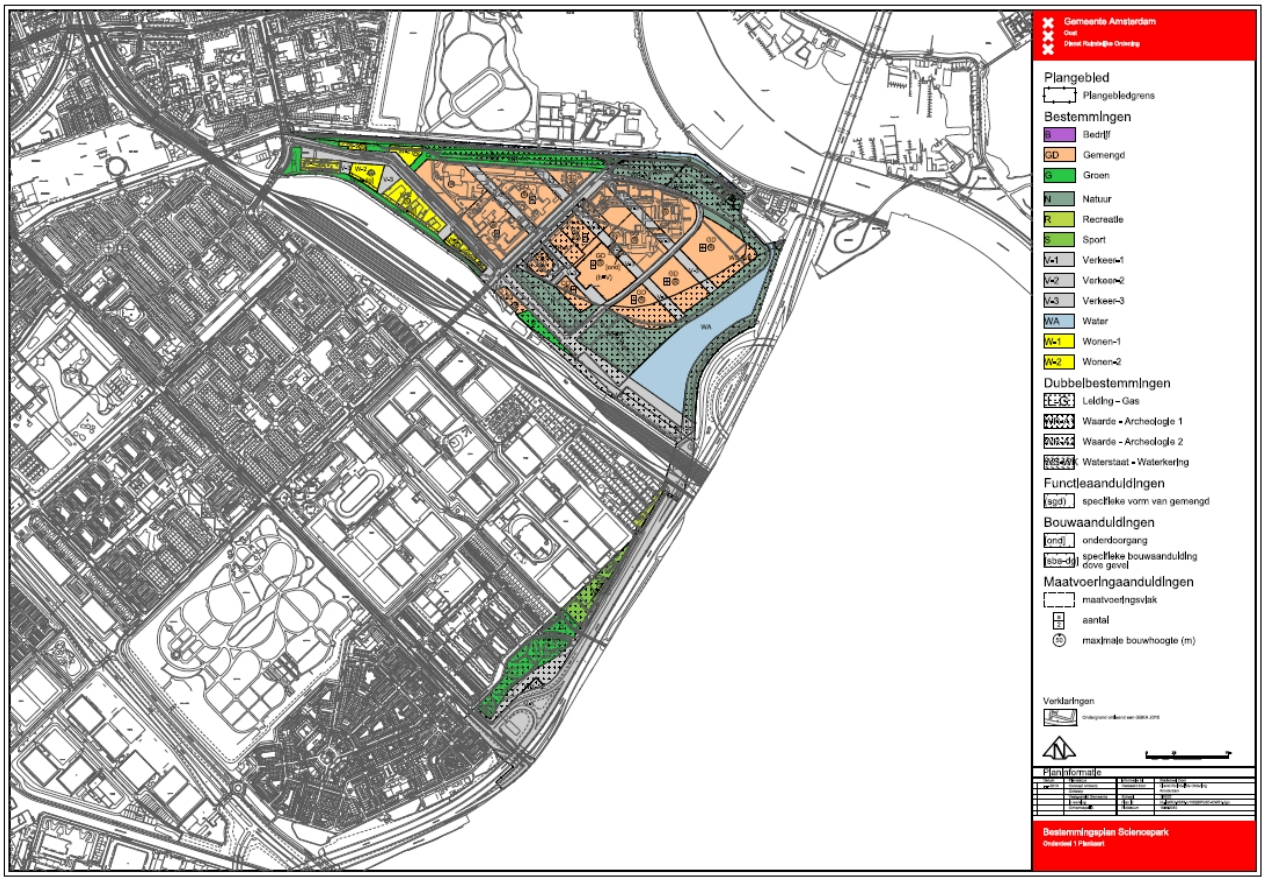

Figuur 1.1 Ligging van het plangebied van Science Park

Bij de quickscan binnen het plangebied van Science Park is globaal gekeken naar voorkomende natuurwaarden en gericht gekeken naar mogelijke aanwezigheid van beschermde natuurwaarden in delen van het terrein in het kader van de Flora- en faunawet. Hierbij is nader onderzoek uitgevoerd naar jaarrond beschermde nesten van vogels. Naast de quickscan is apart onderzoek gedaan naar vleermuizen binnen het plangebied van Science Park (M. van der Hout 2010), welke als bijlage in dit rapport is opgenomen.

Voor het in beeld brengen van natuurwaarden binnen het plangebied van Science Park is gebruik gemaakt van gegevens die zijn verkregen uit de veldbezoeken, voorhanden zijnde literatuurgegevens en bronnen afkomstig van het internet.

1.2 Doel

Het globaal in beeld brengen van aanwezige en/of verwachte natuurwaarden binnen het plangebied van Science Park gedurende het zomerhalfjaar van 2010. Dit ten behoeve van de natuurparagraaf bij het nog op te stellen Bestemmingsplan Science Park.

1.3 Werkwijze

Op basis van enkele veldbezoeken, beschikbare literatuurgegevens en bronnen op het internet zijn globaal de aanwezige en/of verwachte beschermde natuurwaarden binnen het plangebied van Science Park verkend.

Ten behoeve van de verkenning van de aanwezige natuurwaarden binnen het plangebied van Science Park zijn vier veldbezoeken gepleegd in het zomerhalfjaar van 2010 en wel op 12 april, 25 mei, 11 juni en 14 augustus. Tijdens de bezoeken zijn naast het verkrijgen van een globale indruk van de natuurwaarden telkens de vogels genoteerd welke binding toonden met het projectgebied. Tijdens de eerste twee bezoeken zijn potentiële nestlocaties van jaarrond beschermde vogelsoorten onderzocht op aanwezigheid en bezetting. Met name de boomsingel welke zich langs de noord- en oostzijde van het plangebied bevindt is goed onderzocht op aanwezigheid van (bezette) nesten en holen.
Tijdens de veldverkenningen is tevens steekproefsgewijs gevist met een steeknet.

Naast de veldbezoeken is gebruik gemaakt van diverse literatuurgegevens waaronder een beheerplan voor een Ecozone langs de rand van het plangebied van Science Park (Oranjewoud, mei 2009), een natuurtoets (toetsing flora- en faunawet) opgesteld voor het deel van het plangebied van Science Park langs het Voorlandpad (Oranjewoud, juli 2010), een vleermuisonderzoek uitgevoerd binnen het plangebied van Science Park (M. van der Hout, februari 2011) alsook een vleermuisonderzoek uitgevoerd in Middenmeer Noord nabij het plangebied van Science Park (M. van der Hout, november 2010).

Voorts is gebruik gemaakt van bronnen op het internet waaronder de website van DRO Amsterdam (www.dro.amsterdam.nl), met online beschikbaar de gedragscode Flora- en faunawet Gemeente Amsterdam (2009, versie 15) en de Ecologische Atlas Amsterdam.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Inrichting en functie Science park

Het plangebied van Science Park ligt in Amsterdam, grotendeels ingeklemd tussen de A10 (Ringweg Oost ter hoogte van het knooppunt Watergraafsmeer), de spoorlijn ten noorden van het stadsdeel Oost, het Flevopark en het Nieuwe Diep.

Het groen langs de randen van het Science Park sluit goed aan op de groenstructuur van de Diemerscheg en het Ecolint. Deze maken deel uit van de ecologische verbindingen in Amsterdam waardoor het Science Park is gekoppeld aan de andere groengebieden (zie figuur 2.1).

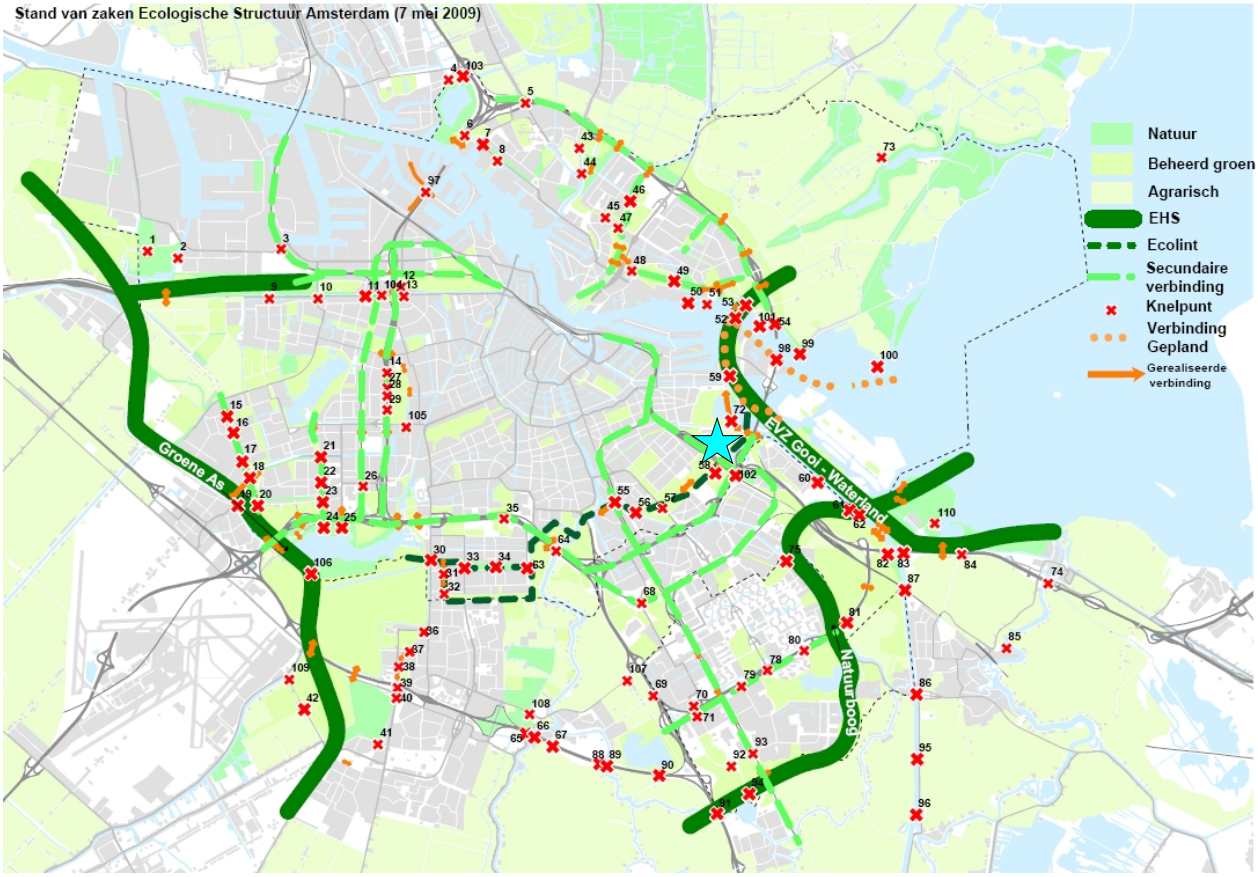

Figuur 2.1 Amsterdamse Ecologische Structuur met daarin de ligging van Science Park (blauwe ster). Bron: www.dro.amsterdam.nl

Bij de ruimtelijke vormgeving van de natuurlijke inrichting van de randen van het Science Park zijn lijnvormige 'corridors' en vlakvormige 'stapstenen' onderscheiden. De corridors worden aangelegd voor soorten met een gering verplaatsingsvermogen of soorten die altijd enige beschutting behoeven (bijvoorbeeld tegen uitdroging of sterke wind). De stapstenen worden aangelegd voor soorten die tussenliggende trajecten met een ongeschikt leefmilieu moeten zien te overbruggen; stapstenen zijn dan voldoende. Met een combinatie van stapstenen en

corridors is in de afgelopen jaren getracht een goed functionerende ecologische verbinding aan te brengen voor een groot scala aan planten- en diersoorten.

Doelsoorten Science Park
De ecologische verbindingen zijn opgesplitst in typen. Bij elk type ecologische verbinding is een beperkt aantal diersoorten (en/of soortgroepen) genoemd die leidend zijn bij de inrichtingseisen. In hoeverre deze diersoorten en/of groepen in de toekomstige situatie aanwezig zijn vormt dan een graadmeter voor het succes en functionaliteit van de natuurlijke inrichting.

Voor de natuurlijke groenstructuur van Science Park zijn de volgende typen ecologische verbindingen (inclusief stapstenen) en bijbehorende doelsoorten en/of -groepen van toepassing:

- Bos & struweel, doelsoort: eekhoorn, vleermuizen, bosvogels, dagvlinders
- Veld & berm, doelsoort: torenvalk, wezel, zandhagedis, dagvlinders
- Water & oever, doelsoort: fuut, rietgors, karekiet, amfibieën, ringslang, waterspitsmuis, oeverlibel
- Park & tuin, doelsoort: egel, vleermuizen, dagvlinders
- Huis & straat, doelsoort: vleermuizen, (gier)zwaluwen

De veldbezoeken naar de voorkomende natuurwaarden op het terrein van Science Park zijn uitgevoerd langs de randen van het gebied. Deze randen zijn ten behoeve van deze rapportage opgeknipt in vier deelgebieden, op basis van specifieke gebiedskenmerken.
Voor de ligging van de vier deelgebieden zie de figuur hieronder (figuur 2.2).

Figuur 2.2 Ligging van de vier deelgebieden waarbinnen de veldbezoeken zijn uitgevoerd (bron ondergrond maps.google.nl)

Met het bezoeken van deze delen zijn de typen bos & struweel, veld & berm, water & oever verkend binnen het plangebied. De typen park & tuin en huis & straat zijn middels het vleermuisonderzoek verkend (M. van der Hout, februari 2011).

2.2 Ontheffing Flora- en faunawet Science Park

Voorafgaand aan ruimtelijke ingrepen in het landelijk of stedelijk gebied moet worden vastgesteld of beschermde natuurwaarden in het geding zijn. Indien er beschermde natuurwaarden worden geschaad kan een ontheffing ex art. 75 Flora- en faunawet voor aanvang van de werkzaamheden noodzakelijk zijn (zie bijlage 1 voor meer informatie omtrent de Flora- en faunawet).

Ten behoeve van de ruimtelijke ontwikkeling binnen het terrein van Science Park is op 29 december 2009 door het Ministerie van LNV ontheffing ex. art. 75 van de flora- en faunawet verleend) (geldig tot en met 31 december 2014). De ontheffing heeft betrekking op het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats verwijderen van soorten flora (zie tabel 2.1 de soorten waarvoor ontheffing is verleend) en het vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen, opzettelijk verontrusten, het beschadigen, vernielen en verstoren van holen, voortplantings- en vaste rust of verblijfplaatsen en het vervoeren en onder zich hebben van soorten fauna (zie tabel 2.1 de soorten waarvoor ontheffing is verleend):

Tabel 2.1. Soorten flora en fauna waarvoor ontheffing van de flora- en faunawet ex art. 75 is verleend tot en met 31 december 2014.

flora	**fauna**
Brede orchis	Bosmuis
Brede wespenorchis	Bunzing
Daslook	Dwergmuis
Gele helmbloem	Eekhoorn
Gewone vogelmelk	Egel
Grote kaardebol	Gewone bosspitsmuis
Kleine maagdenpalm	Haas
Kluwenklokje	Hermelijn
Koningsvaren	Huisspitsmuis
Lange ereprijs	Konijn
Moeraswespenorchis	Mol
Prachtklokje	Rosse woelmuis
Rapunzelklokje	Veldmuis
Rietorchis	Vos
Ruig klokje	Waterspitsmuis
Waterdrieblad	Wezel
Wilde gagel	Woelrat
Wilde kievitsbloem	Bruine kikker
Wilde marjolein	Gewone pad
Zwanebloem	Groene kikker
	Kleine watersalamander
	Ringslang

De gebiedskenmerken van het terrein van Science Park zijn de afgelopen jaren veranderd. Het terrein van Science Park bevindt zich in een overgangsfase waarin het terrein deels wordt bebouwd en deels wordt verder ontwikkeld als natuur. Het is aannemelijk dat met de

voortdurende veranderingen binnen het terrein van Science Park een gedeelte van voornoemde soorten uit tabel 2.1 waarvoor ontheffing ex art. 75 van de Flora- en faunawet is verleend niet meer zullen voorkomen in de toekomstige situatie door het verdwijnen van voor deze soorten geschikte biotopen.

2.3 Gebiedskenmerken

Science Park was in vroegere tijden weidegebied waarvan Anna's hoeve als enig relict uit die tijd nog steeds getuigt. Het weidegebied heeft plaatsgemaakt voor braaklegging en bebouwing ten behoeve van de ontwikkeling van Science Park. Met deze ontwikkeling worden met name de randen van het terrein natuurlijk ontwikkeld en wordt het terrein ontsloten met andere groengebieden in Amsterdam.
Voor deze ontwikkeling van natuur binnen het plangebied van Science Park zijn diverse maatregelen uitgevoerd en/of staan op de planning uitgevoerd te worden waaronder;

- het verdiepen van terreindelen (creëren van reliëf)
- het graven van (amfibieën)poelen
- het inrichten van eilandjes
- het afplaggen van oevers
- het aanbrengen van natuurvriendelijke oevers
- het aanbrengen van faunapassages
- het inrichten van groene stroken en zones (zoals de ingerichte Ecozone ten noorden van het NS-talud, zie Oranjewoud 2009).

De huidige gebiedskenmerken van het gebied waarbinnen de veldbezoeken zijn uitgevoerd zijn grofweg verdeeld in vier deelgebieden met ieder hun specifieke gebiedskenmerken. In de figuur hieronder (figuur 2.3) zijn deze onderscheiden.

Figuur 2.3: Ligging van de vier deelgebieden(bron ondergrond maps.google.com)

Ieder deelgebied heeft zijn eigen specifieke gebiedskenmerken en herbergt een of meerdere typen ecologische verbindingen. Hieronder worden globaal de specifieke gebiedskenmerken per deelgebied kort weergeven, door foto's ondersteund.

- Deelgebied 1: Grotendeels ruigte met opslag van wilgen, rondom begrensd door watergangen met rietkragen.

Foto 1. Ruigte en wilgopslag

Foto 2. Watergang met rietkraag

- Deelgebied 2: Moeraszone met (water)riet omzoomde waterpartijen, afgewisseld met dammen waar op de hogere delen ruigtevegetatie aanwezig is en op de lagere delen moerasminnende vegetatie.

Foto 3. Omzoomde waterpartijen

Foto 4. Dam met ruigte- en moerasvegetatie

- Deelgebied 3: Deels kaal zandterrein, deels met ruigte begroeid terrein met een enkele sloot. Langs de oost- en noordrand is het gebied omzoomd met een boomsingel. In de lager gelegen delen is moerasruigte aanwezig.

Foto 5. Sloot in verruigd en zandig terrein

Foto 6. Moerasruigte en wilgenopslag

Foto 7. Kaal zand en verruigde zandheuvels

Foto 8. Boomsingel langs oostrand

- Deelgebied 4: Met riet verruigde moeraszone tussen asfaltweg en grasdijk met stukken open water en dichtgegroeide watergangen.

Foto 9. Open water met moerasruigte

Foto 10. Dichtgegroeide watergang

In de toekomstige inrichting (zie bijlage 2) zal deelgebied 3 grotendeels ingericht zijn als bebouwd terrein en een deel van de houtsingel zal zijn verdwenen. Deelgebied 1 zal enigszins verschraald en meer afwisselend gemaakt worden door het graven van poelen. In deelgebied 4 zullen in de toekomstige situatie eilandjes en water zich afwisselen waardoor amfibieën, libellen en andere van water afhankelijke soortgroepen zich zullen thuis voelen. Deelgebied 2 zal verder ontwikkeld worden als moeraszone.

Voorlandpad

Deze groene zone binnen het plangebied van Science Park ligt ten zuiden van het NS-talud pal langs de snelweg A10 (zie figuur 1.1; het zuidelijke en apart gelegen groene deelgebied). Het Voorlandpad fungeert als groene (buffer)zone tussen de snelweg A10 en de woonwijken en sportveldcomplexen van de Middenmeer.

De huidige gebiedskenmerken van deze groene zone zijn;

- plantsoen (grasvelden met verspreid staande bomen alsook enige bosschages met een ontwikkelde kruidlaag)
- bomenrijen
- wegbermen
- met riet omzoomde sloten en plassen.

Hieronder worden enkele van de gebiedskenmerken weergegeven door foto's.

Foto 11. Sloot (riet omzoomd) en bomenrij

Foto 12. Plantsoen met verspreide bomen

In de toekomstige inrichting van de groene zone langs het Voorlandpad (zie bijlage 2) blijft het plantsoen grotendeels behouden en worden droge en natte delen meer met elkaar afgewisseld. De bomenrij langs de snelweg A10 verdwijnt.

3 Waargenomen (beschermde) soorten

In de maanden april, mei, juni en augustus van 2010 zijn de vier deelgebieden verkend op natuurwaarden. Daarnaast is het Voorlandpad twee keer bezocht, in juni en oktober 2010.

Vogels
De oostelijke en noordelijke rand van Science Park zijn in het zomerhalfjaar van 2010 vier keer bezocht. Tijdens de drie eerste bezoeken zijn alle vogelsoorten opgeschreven welke binding met de locatie vertoonden waaronder foerageergedrag, zang en op nest zitten. Verder is er op basis van de veldbezoeken onderscheid gemaakt tussen (mogelijke) broedvogels en niet-broedvogels (zie tabel 1, bijlage 3).
Uit bijlage 3, tabel 1 is af te leiden dat in het plangebied geen broedvogelsoorten zijn aangetroffen waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn onder de Flora- en faunawet. Wel zijn er nesten van Zwarte kraai aangetroffen in de boomsingel in het noordoostelijke deel van gebied 3 (zie figuur 3.1). Voor deze nesten is inventarisatie gewenst, aangezien kraaiennesten gebruikt kunnen worden door soorten als Ransuil en Boomvalk. Indien Ransuil en/of Boomvalk broedend wordt aangetroffen in een (oud) kraaiennest is het nest jaarrond beschermd. Voornoemde soorten zijn echter niet broedend aangetroffen binnen de vier deelgebieden. De enige aangetroffen holenbroedende vogelsoort binnen de deelgebieden is de Halsbandparkiet. Een paartje van deze soort had een hol (gekraakt) in het oostelijke deel van de boomsingel in deelgebied drie.
In figuur 3.1 zijn de locaties van voornoemde nesten in deelgebied 3 weergegeven.

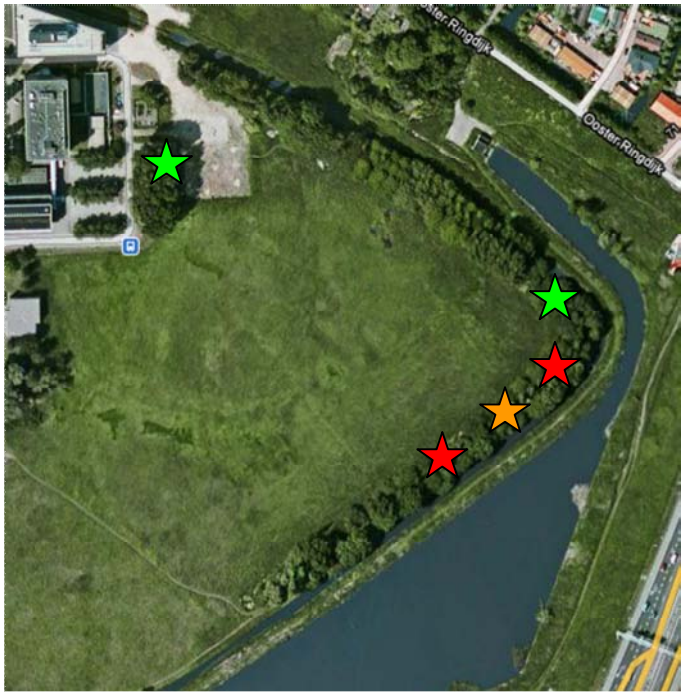

Figuur 3.1 Ligging van gevonden nesten in plangebied. Groen: bezette Kraaiennesten, Rood: onbezette/onbekend Kraaiennesten, Oranje: bezet hol Halsbandparkiet.

Voorts is het vermeldenswaardig dat een broedpaar Kleine plevier territorium hield op het braakliggende deel binnen deelgebied 3.

Uit aanvullende gegevens afkomstig van het internet (www.waarneming.nl) blijkt dat gedurende het zomerhalfjaar binnen de genoemde habitats kenmerkende soorten voor het gebied als Lepelaar, Waterrietzanger (niet-broedvogels), Snor en IJsvogel (mogelijke broedvogels) zijn waargenomen.

Tijdens het veldbezoek aan het Voorlandpad in juni 2010 zijn enkel algemene soorten broedvogels aangetroffen.

Zoogdieren
Tijdens de veldbezoeken zijn sporen aangetroffen van de algemeen voorkomende soorten Konijn en Mol. Aanvulling via internet vormt de waarneming van een Wezel in deelgebied 2 (www.waarneming.nl).
Het vleermuisonderzoek uitgevoerd in het zomerhalfjaar van 2010 op het terrein van Science Park (M. van der Hout 2010) wijst uit dat alleen in deelgebied 1 het voorkomen van vleermuizen is vastgesteld. Hier is rond Anna's hoeve Gewone dwergvleermuis aangetroffen. Dit gebied vormt echter geen essentiële foerageerroute voor de soort en vaste rust en/of verblijfplaatsen zijn evenmin aangetroffen (M. van der Hout 2011).

Binnen het plangebied van Voorlandpad zijn geen vaste rust- en/of verblijfplaatsen aangetroffen. Naburig vleermuisonderzoek in Middenmeer Noord (M. van der Hout 2010) heeft uitgewezen dat de vleermuissoorten Laatvlieger en Gewone dwergvleermuis wel voorkomen rondom de sportcomplexen, maar hier geen vaste rust- en/of verblijfplaatsen als ook geen essentiële foerageerroutes hebben.

Amfibieën en reptielen
Tijdens de quickscan is Groene kikker vastgesteld binnen de deelgebieden. Via internet (www.waarneming.nl) werd voorts melding gemaakt van een roepende Rugstreeppad in mei 2010 in deelgebied 4. Deze melding heeft echter niet meer geresulteerd in een vervolgmelding vanuit het veldbezoek in juni (avondbezoek waarbij extra aandacht is besteed aan de soort). Vervolgmeldingen van de soort via het internet zijn ook uitgebleven.
De Ringslang is tijdens de veldbezoeken in de vier deelgebieden niet waargenomen maar is wel in het gebied vastgesteld in de periode 2001-2006 (Ecologische Atlas Amsterdam). Het betreft incidenteel voorkomen, aangezien er voor de Ringslang nog geen geschikte voortplantingsplekken in het gebied aanwezig zijn (zoals broeihopen).

In het plangebied Voorlandpad is de Ringslang eveneens vastgesteld volgens de Ecologische Atlas Amsterdam en tijdens het veldbezoek in juni 2010 is een mogelijke voortplantingslocatie aangetroffen. Deze locatie is begin oktober zonder resultaat onderzocht op aanwezigheid van Ringslang (bijv. resten van eierschalen).

Planten
In de deelgebieden zijn tijdens de veldbezoeken algemeen voorkomende soorten aangetroffen van open en kaal terrein, ruigte, berm, bosrand en moeras.
Enkele voorbeelden hiervan zijn in bijlage 3 (tabel 2) te vinden.
Tijdens de veldbezoeken is specifiek gekeken naar de aanwezigheid van plantensoorten waarvoor op het terrein van Science Park ontheffing ex art. 75 Flora- en faunawet is verkregen (zie tabel 1). Geen van deze soorten is tijdens de quickscan aangetroffen. Het voorkomen van de Rietorchis is echter wel vastgesteld in het zomerhalfjaar 2010 binnen deelgebied 2 (www.dro, pers. med. terreinbezoekers).

In het plangebied Voorlandpad is tijdens het veldbezoek in juni 2010 ook het voorkomen van Rietorchis vastgesteld. Deze zijn in oktober 2010 verplaatst naar buiten het plangebied.

Overige soortgroepen
Steekproefsgewijs vissen met schepnet in deelgebied 2 leverde geen resultaten op. De waterpartijen langs de doorgetrokken Mac Gillivraylaan bleken ook vol slib te zitten. Verder naar het open water toe aan de oostzijde van het deelgebied werden tijdens meerdere veldbezoeken karpers (sp.) waargenomen. Bekend is dat ook de Amerikaanse rivierkreeft (sp.) hier zeer talrijk voorkomt en dat de Karper, Brasem, Blankvoorn, Kleine modderkruiper en Snoekbaars in het moerasbiotoop aanwezig zijn.
Tijdens steekproefsgewijs vissen met schepnet in het Voorlandpad is enkel Blankvoorn aangetroffen.

Tijdens de veldbezoeken werden voorts diverse algemeen voorkomende soorten libellen waargenomen, waaronder Gewone oeverlibel en Glassnijder (deelgebied 2), Houtpantserjuffer en Lantaarntje.
Op het Voorlandpad werd tevens de Vroege glazenmaker waargenomen.

Van de dagvlinders werden tijdens de veldbezoeken algemene vlindersoorten zoals Icarusblauwtje, Klein geaderd witje, Bont zandoogje, Klein koolwitje, Dagpauwoog en Kleine vos waargenomen.

4 Conclusies natuurwaarden

De aanwezige natuurwaarden op het terrein van Science Park bevinden zich in een overgangsfase van een ontwikkeling van open gebied naar bebouwd gebied ingebed in natuurlijke randen.
De natuurlijke randen op het terrein van Science Park, welke onderscheiden zijn in verschillende typen ecologische verbindingen, zijn nog volop in ontwikkeling. De daaraan gekoppelde doelsoorten zijn dan ook (nog) in beperkte mate aanwezig op het terrein van Science Park.
De tijdens deze quickscan gevonden soorten overeenkomstig doelgroepen en -soorten per type ecologische verbinding zijn:

- Bos & struweel: Eekhoorn is niet aangetroffen en vleermuizen komen in beperkte mate voor (zie M. van der Hout 2010 & 2011). Bosvogels komen nauwelijks voor (alhoewel de aanwezigheid van Grote bonte specht gedurende het broedseizoen is hoopvol). Dagvlinders komen in beperkte mate voor; het voorkomen van Bont zandoogje is echter indicatief voor hoger opgaande bosschages en struwelen.
- Veld & berm: Torenvalk en zandhagedis zijn niet aangetroffen. Wezel en enkele soorten dagvlinders indicatief voor veld en berm (Icarusblauwtje) zijn wel aangetroffen.
- Water & oever: veel doelsoorten zijn al op het terrein aanwezig zoals moeras- en watervogels, oeverlibel en amfibieën. Ringslang en Waterspitsmuis zijn niet aangetroffen, maar voornoemde soorten zijn lastig waarneembare soorten en zijn mogelijk al aanwezig dan wel op termijn te verwachten op het terrein van Science Park.
- Park & tuin en Huis & straat: het voorkomen van vleermuizen als Gewone dwergvleermuis op het terrein van Science Park is aangetoond middels het uitgevoerde vleermuizenonderzoek (M. van der Hout 2011). De Egel en dagvlinders zijn waarschijnlijk aanwezig dan wel te verwachten op het terrein van Science Park. Tijdens de veldbezoeken zijn geen indicaties verkregen van broedende (gier)zwaluwen op het terrein van Science Park.

De soorten welke genoemd staan in de voor het terrein van Science Park verkregen ontheffing ex art. 75 Flora- en faunawet zijn niet allemaal meer op het terrein aanwezig en een aantal soorten zal door de verandering van biotopen en habitats ook niet meer te verwachten zijn. Dit geldt met name voor een aantal plantensoorten, gebonden aan specifieke standplaatsen.
Naast het voorkomen van algemene soorten (bijlage 1) waarvoor op grond van de Flora- en faunawet een zorgplicht bestaat, is er ook een aantal beschermde soorten waargenomen, dan wel op termijn te verwachten, zoals Rietorchis (bijlage 2), de Rugstreeppad, Ringslang en Gewone dwergvleermuis (bijlage 3 soort). Een consequentie hiervan is, is dat bij ruimtelijke ingrepen waarbij bovengenoemde bijlage 3 soorten in het geding zijn, een ontheffing FF-wet moet worden aangevraagd. Voor bijlage 2 soorten is dit niet nodig,mits men werkt conform de Gedragscode FFwet van Amsterdam (18 september 2009).
Voor vogels geldt bescherming gedurende het broedseizoen.

Eindconclusie
De natuurwaarden op het terrein van Science Park bevinden zich in een overgangsfase. Een aantal soorten flora en fauna is verdwenen en een aantal nieuwe soorten flora en fauna zal verschijnen in de ecologische zones op het terrein die zich steeds verder gaan ontwikkelen. Doelsoorten van de in ontwikkeling zijnde ecologische verbindingen zijn al in bepaalde mate

aanwezig op het terrein en de verwachting is dat deze in aantal en diversiteit zullen toenemen. Bij stimulansen voor een gunstige ontwikkeling in toename van (doel)soorten en aantallen kan gedacht worden aan verschralingsbeheer en aanleg van broeihopen (Ringslang), poelen (o.a. amfibieën) en wanden (Oeverzwaluw, IJsvogel).

5 Te nemen maatregelen

In de toekomstige ontwikkeling van het plangebied Science Park zal rekening gehouden moeten worden met de aanwezigheid van soorten beschermd onder de Flora- en faunawet. Voor enkele zwaarder beschermde soorten is geen ontheffing verleend ex art. 75 Flora- en Faunawet, zoals de Rugstreeppad. Om problemen met deze soort tijdens de uitvoering van werkzaamheden te voorkomen dient het plangebied gevrijwaard te blijven van deze soort. Om dit te bewerkstelligen dient dat deel van het plangebied waar ondiepe plassen voorkomen en waar (in de buurt) later grondverzet plaats zal vinden tijdig (voor 1 maart) geëgaliseerd te worden.
Indien het plangebied gedurende het bouwrijp maken geschikt wordt voor rugstreeppadden door het ontstaan van ondiepe plassen, dan dient dit deel voorafgaand aan bouwactiviteiten afgeschermd te worden, bijvoorbeeld middels een amfibieënscherm.

Daarnaast zijn er potentiële jaarrond beschermde nesten voor soorten als Ransuil en Boomvalk in het plangebied aanwezig in de vorm van kraaiennesten. Alvorens bomen te kappen waar nesten in aanwezig zijn dient bekend te zijn of deze nesten in gebruik genomen zijn door soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Door in het broedseizoen voorafgaand aan de werkzaamheden nesten te inventariseren, in de voor de soorten gunstige inventarisatieperioden, kan dit worden vastgesteld. Indien jaarrond beschermde nesten worden aangetroffen, zal een ontheffing ex art. 75 Flora- en faunawet aangevraagd moeten worden. Dit vereist wel een ecologische onderbouwing middels een omgevingsscan.

Voornoemde te nemen maatregelen staan tevens vermeld in de gedragscode Flora- en faunawet van de gemeente Amsterdam. Door aan de hand van deze gedragscode werk in te plannen en uit te voeren, kan schade op flora- en fauna voorkomen worden en wordt zo voldaan aan de zorgplicht vanuit de Flora- en faunawet.

Geraadpleegde bronnen

Dienst Regelingen, 2009. Ontheffing Flora- en faunawet artikel 75 (lid 5 en lid 6, onderdeel c) tot en met 31 december 2014 voor de bouw van de herinrichting WTW terrein.

Gemeente Amsterdam, 2009. Gedragscode Flora- en faunawet. Gedragscode voor het zorgvuldig handelen bij ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud.

Hout, M. van der, 2010. Vleermuisonderzoek Middenmeer Noord, Amsterdam. In het kader van de Flora- en faunawet. Rapport RA10155-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Hout, M. van der, 2010. Vleermuisonderzoek Science Park, Amsterdam. In het kader van de Flora- en faunawet. Rapport NO10183-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Oranjewoud, 2003. Toelichting en onderbouwing. Inrichting ecologische 20 meter-zones Science Park. Rapport 119674, Ingenieursbureau Oranjewoud B.V. in opdracht van Gemeente Amsterdam, Dienst Ruimtelijke Ordening.

Oranjewoud, 2010. Beheerplan Science Park. Ecozone strook langs watergang tussen Meander en NS-talud. Rapport 131917, Ingenieursbureau Oranjewoud B.V. in opdracht van Gemeente Amsterdam.

Oranjewoud, 2010. Natuurtoets Voorlandpad. Toetsing in het kader van de Flora- en Faunawet. Rapport 233079, Ingenieursbureau Oranjewoud B.V. in opdracht van Gemeente Amsterdam, Projectbureau Zuidoostlob.

Internet

- www.dro.amsterdam.nl
- www.waarneming.nl
- www.ravon.nl
- www.telmee.nl
- www.vzz.nl

Bijlage 1: Flora- en faunawet

Onder de werking van de Flora- en faunawet vallen circa 1.000 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren (m.u.v. de huismuis en zwarte en bruine rat), vogels, amfibieën en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal soorten planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt de algemene zorgplicht (art. 2).
Volgens de Flora- en faunawet mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden verwond, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen mogen niet worden beschadigd, vernield of verstoord.
Beschermde planten mogen op geen enkele wijze van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de wet staan genoemd in onderstaand kader.

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde planten:

Artikel 8:	Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of om een andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten
Artikel 13:	Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van planten

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde dieren:

Artikel 9:	Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren. Het met het oog op bovenstaande doelen opsporen van dieren.
Artikel 10:	Het opzettelijk verontrusten van dieren
Artikel 11:	Het beschadigen, vernielen, uithalen wegnemen, verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren.
Artikel 13:	Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van dieren

De werkingssfeer van de Flora- en faunawet is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft soorten overal in Nederland bescherming.

In artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de ontheffingsmogelijkheden weergegeven. Op 22 februari 2005 is de ‘AmvB met wijzingen van art. 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigen’ in werking getreden. In deze AMvB wordt het strenge beschermingsregiem van toepassing op beschermde soorten die tevens (ernstig) bedreigd zijn. Voor de algemeen voorkomende soorten geldt voor een aantal verbodsbepalingen bij o.a. ruimtelijke ingrepen een vrijstelling.

Bij de beoordeling van aanvragen voor ontheffing ex art. 75 van de Flora- en faunawet maakt het uitvoeringsbureau van het ministerie van LNV (DLG) onderscheid in drie tabellen van soorten, te weten:

1. Algemeen voorkomende soorten, waarvoor een vrijstelling geldt voor overtredingen van artikel 8 t/m 12 bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik.
2. Minder algemene soorten (overige soorten of 'middengroep') die niet voorkomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer een door het ministerie goedgekeurde gedragscode is opgesteld. Wanneer deze niet is opgesteld is een ontheffing nodig. In deze categorie vallen ook alle vogelsoorten.

3. Strikt beschermde soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn of bijlage 1 van de AMvB.

Voor soorten van tabel 3 geldt het zwaarste beschermingsregime en is bij ruimtelijke ontwikkelingen geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, ook niet met een gedragscode. Voor deze soorten dient een ontheffing aangevraagd te worden, welke aan vier criteria wordt getoetst (zware toets): de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats wordt niet aangetast, er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 3 de algemene zorgplicht.

Voor Bijlage 1 soorten uit tabel 3 kan ontheffing worden aangevraagd op grond van alle belangen genoemd in het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. In de praktijk komen bij Bijlage 1- soorten onderstaande vier belangen het meeste voor bij een ontheffing voor een ruimtelijke ingreep:

1. Bescherming van flora en fauna (b);
2. Volksgezondheid of openbare veiligheid (d);
3. Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e);
4. Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimte inrichting of ontwikkeling (j)

Voor Bijlage IV-soorten van de Habitatrichtlijn uit tabel 3 geldt voor een ruimtelijke ingreep alleen ontheffing wordt verleend op grond van een belang uit de Habitatrichtlijn:

1. Bescherming flora en fauna (b)
2. Volksgezondheid of openbare veiligheid (d);
3. Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e);

- Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 t/m 3; alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. T.a.v. vogels geldt, dat werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord verboden zijn.
Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode dan dient formeel een ontheffing te worden aangevraagd. Voor broedvogels wordt echter geen ontheffing verleend waarbij als voorwaarde wordt gesteld dat broedvogels niet verstoord mogen worden tijdens het kwetsbare broedseizoen; dit mede in het kader van de algemene zorgplicht die ook voor vogels geldt.

Bescherming van vogelnesten
Tijdens werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Hiervoor is geen standaardperiode, het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keer elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze soorten staan vermeld in categorie 1 t/m 4 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Indien de werkzaamheden effect hebben op deze soorten is een ontheffing nodig. Voor vogels kan alleen een ontheffing worden verleend op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dit zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b);
- Veiligheid van het luchtverkeer (c);
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d).

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik zijn alleen tijdens het broedseizoen beschermd. Voor deze soorten* is geen ontheffing nodig, indien werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden of maatregelen zijn getroffen om te voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats gaan vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mag van deze soorten het nest worden verplaatst of verwijderd.

* Een deel van deze soorten zijn ondergebracht in categorie 5 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Hoewel het onderbrengen van deze soorten op deze lijst anders doet vermoeden is de vaste rust- en verblijfplaats van deze vogels niet jaarrond beschermd. Dit betreffen namelijk vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor gebroed hebben of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Zorgplicht
In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, met zo min mogelijk lijden gepaard gaat.

Bijlage 2: Toekomstige inrichting Science Park

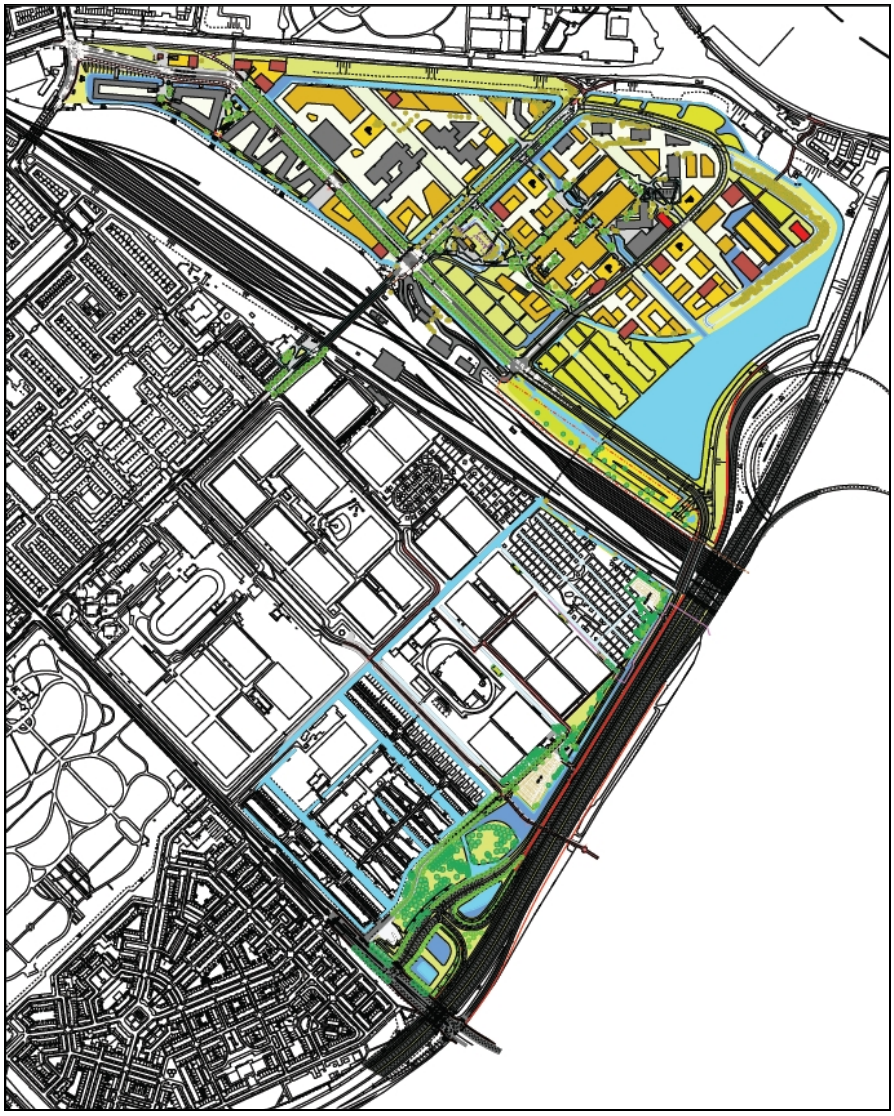

Bijlage 3: Waarnemingen veldbezoeken zomerhalfjaar 2010

Tabel 1. Aangetroffen vogelsoorten tijdens veldbezoeken in april, mei en juni 2010.

Naam	Broedvogel/ Niet broedvogel (B/Nb)	Naam	Broedvogel/ Niet broedvogel (B/Nb)
Aalscholver	Nb	Witte Kwikstaart	B
Blauwe Reiger	Nb	Winterkoning	B
Grauwe Gans	Nb	Heggenmus	B
Nijlgans	Nb	Roodborst	B
Bergeend	B	Blauwborst	B
Wilde Eend	B	Merel	B
Krakeend	B	Zanglijster	B
Slobeend	B	Roodborst	B
Kuifeend	B	Grote Lijster	Nb
Buizerd	Nb	Rietzanger	B
Havik	Nb	Bosrietzanger	B
Fazant	B	Grasmus	B
Waterhoen	B	Zwartkop	B
Meerkoet	B	Fitis	B
Kleine Plevier	B	Tjiftjaf	B
Visdief	Nb	Pimpelmees	Nb
Houtduif	B	Koolmees	B
Halsbandparkiet	B	Kneu	B
Grote Bonte Specht	Nb	Groenling	B
Oeverzwaluw	Nb	Rietgors	B
Braamsluiper	Nb	Paapje	Nb

Tabel 2. Enkele aangetroffen plantensoorten tijdens veldbezoeken in april, mei en juni 2010.

Naam	Naam	Naam
Canadese Fijnstraal	Wolfspoot	Rietgras
Grote Kattenstaart	Zeebies	Watermunt
Heelblaadjes	Heelbloem	Moerasandijvie
Echte koekoeksbloem	Lidrus	Perzikkruid
Teunisbloem	Grote berenklauw	Grote brandnetel
Avondkoekoeksbloem	Klein hoefblad	Harig wilgenroosje
Egelboterbloem	Gele morgenster	Gele lis
Teunisbloem	Duizendblad	Lisdodde
Gewone margriet	Echte kamille	Akkerdistel
Krulzuring	Haagwinde	Riet
Rietorchis	Late stekelnoot	